

2. Iš ko daromi daiktai?

Žmogų supa daugybė daiktų. Vieni jų pagaminti iš natūralių medžiagų, kurių yra gamtoje. Pavyzdžiui, mokyklinė kreida, su kuria rašome ant lentos, randama žemėje. Pieštukams gaminti naudojama mediena. Pirštinės mezgamos iš avių vilnos, kurios nukerpamos ir suverpiamos į siūlus. Batai gaminami iš gyvulių odos. Žinoma, prieš tai ji išdirbama, nudažoma, sukerpama, paskui susiuvama. Galiausiai prie bato prikljuojamas guminis padas, pagamintas iš kaučiuko medžio sulčių.

- Pasidalykite patirtimi, ką dar galima pagaminti iš avių vilnos.
- Kokie dar daiktai yra gaminami iš medienos?

Kiti mus supantys daiktai yra padaryti perdirbant natūralias, gamtoje randamas, medžiagas. Išlydžius smėlį, gaminamas stiklas. Žemės gelmėse randama nafta perdirbama į automobilių degalus – benziną. Iš naftos gaminamas ir plastikas (kibirai, šiukšlių maišai, pakabai...). Iš medienos gaminamas popierius, baldai, statomi namai.

Grįžę namo apsižvalgykite. Kokie daiktai jūsų namuose pagaminti iš plastiko? Surašykite juos.

Žmogui reikalingų daiktų gamybai be saiko eikvojami gamtos turtai, todėl turime rūpintis, kaip juos tausoti. Juk kai kurie panaudoti ar sudėvėti daiktai gali būti perdirbami ir vėl panaudojami. Iš panaudotų stiklo butelių galima pagaminti naujus. Išmetamus plastiko dirbinius taip pat galima panaudoti naujiems gaminti.

Be to, tai padėtų apsaugoti mūsų aplinką nuo šiukšlių. Numestos jos niekur nedingsta...

Popieriui sudūlėti reikia 3 metų, konservų dėžutei – 90 metų, polietileno plėvelei – 200 metų, o stiklainiams – net 1 000 metų!

Visi mes naudojame daug popieriaus. Ar žinote, kad popierius išrastas senovės Kinijoje? Tais laikais jo gamyba buvo laikoma paslapyje. Šiandien popierių gamina visame pasaulyje.

- Žemėlapyje suraskite Kiniją.
- Iš interneto sužinokite, kaip gaminamas popierius.
- Naudodamiesi rasta receptais bei nurodymais pasigaminkite rankų darbo popieriaus. Vėliau per dailės pamoką ant jo galėsite piešti.

1. Mums reikalingi daiktai

1. Kaip manote, ar žmogus galėtų gyventi be daiktų?

Urtė Uliūnė

DAGIŠIAUS IR PILKIŠĖS TURTAI

Kiekvienas, užsukęs į Dagišiaus ir Pilkišės sodybą, stovinčią saulėtoje Samanų miestelio pakalnėje, būtų gerokai nustebęs. Nors namą galėjai pavadinti milžinišku – trys aukštai ir dar erdvus rūsys, – sunkiai jame galėjai aptikti laisvą vietelę.

Kiekvienas centimetras čia turėjo savo paskirtį: ant sienų kabėjo paveikslai, prašmatnios lėkštės, laikrodžiai, gobelenai, pakampėse vieni ant kitų kūpsojo puodai, keptuvės, vazonėliai, dėžės, spintelės, ant grindų keliais sluoksniais gulėjo įvairiausi kilimai. Kambariai buvo prikrauti nuo apačios iki viršaus, o viduryje tebuvo likęs menkas siauras takelis.

Ištrauka iš knygos „Kitokia svirplelio diena“

kilimai

Dagišius
Pilkišė

- Kuo visus būtų nustebinusi žiurkių sodyba?
- Kokių daiktų buvo pilni namai? Išvardykite naudodamiesi tekstu.
- Kaip manote, ar šeiminkams tikrai buvo reikalingi visi daiktai?

Vieną lietingą popietę Dagišius grybavo toli nuo namų. Taip beslaminėdamas jis net žioptelėjo: tarp dilgėlių riogsojo didžiulis ąžuolinis stalas.

– Kažkas visai neseniai atsikratė šio puikutėlaičio daikto, – sumurmėjo žiurkinas.

Kiek tik įkabindamas jis parskuodė namo pranešti naujienos žmonai. Ši tuo metu bandė padaryti menką takelį iki jų dviejų lovos miegamajame. Deja, Pilkišei sekėsi nekaip.

– Žinoma, būtinai turime parsigabenti tą stalą. Tačiau yra viena bėda, Dagišiau, – susirūpinusi kalbėjo Pilkišė.

– Ar kas nors dingio iš namų? Gal mus apvogė?! – sunerimo žiurkinas, nors ištis vargiai būtų pastebėjęs, jei iš didžiulių turtų ir būtų kas prapuolę.

– Ne, ne, ne. Viskas savo vietose. Tiesiog *mums* šiame name vietos nebėra, – atsakė Pilkišė.

- Ką vieną dieną surado Dagišius?
- Kodėl Pilkišė susirūpino?
- Kaip manote, kas buvo toliau?

2. Ar jūs turite nereikalingų daiktų? Aptarkite, kaip atskirti reikalingus daiktus nuo nereikalingų.

ąžuolas
ąžuolinis

1. Apytikslis skaičiavimas

1. Iš ko pagaminti flomasteriai? Iš ko – pieštukai? Kurių daiktų yra daugiau? Kiek daugiau?

- Kiek apytiksliai pieštukų yra daugiau negu flomasterių?

Vadinasi, apytiksliai flomasterių yra 30, o pieštukų – 40.

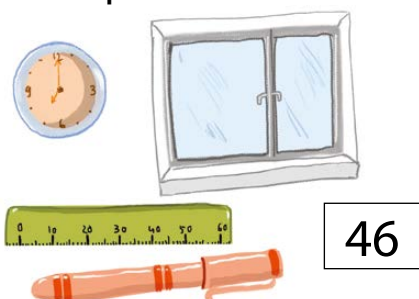
Aš dažnai naudojuosi tik apytiksliais skaičiavimu, tai yra skaičiuoju tik apvaliomis dešimtimis.

38

32

2. Vaikai skaičiavo, kiek jų klasėje yra daiktų, pagamintų iš medžio, plastiko, metalo ir stiklo. Kiek kiekvienos grupės daiktų jie suskaičiavo?

Iš plastiko

46

Iš medžio

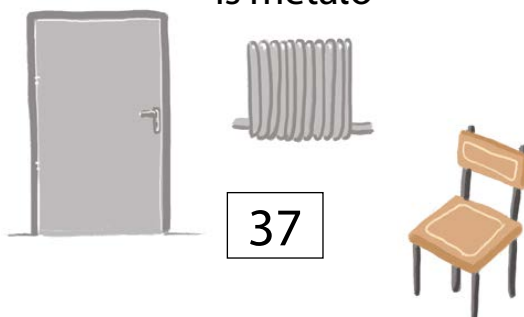
98

Iš stiklo

15

Iš metalo

37

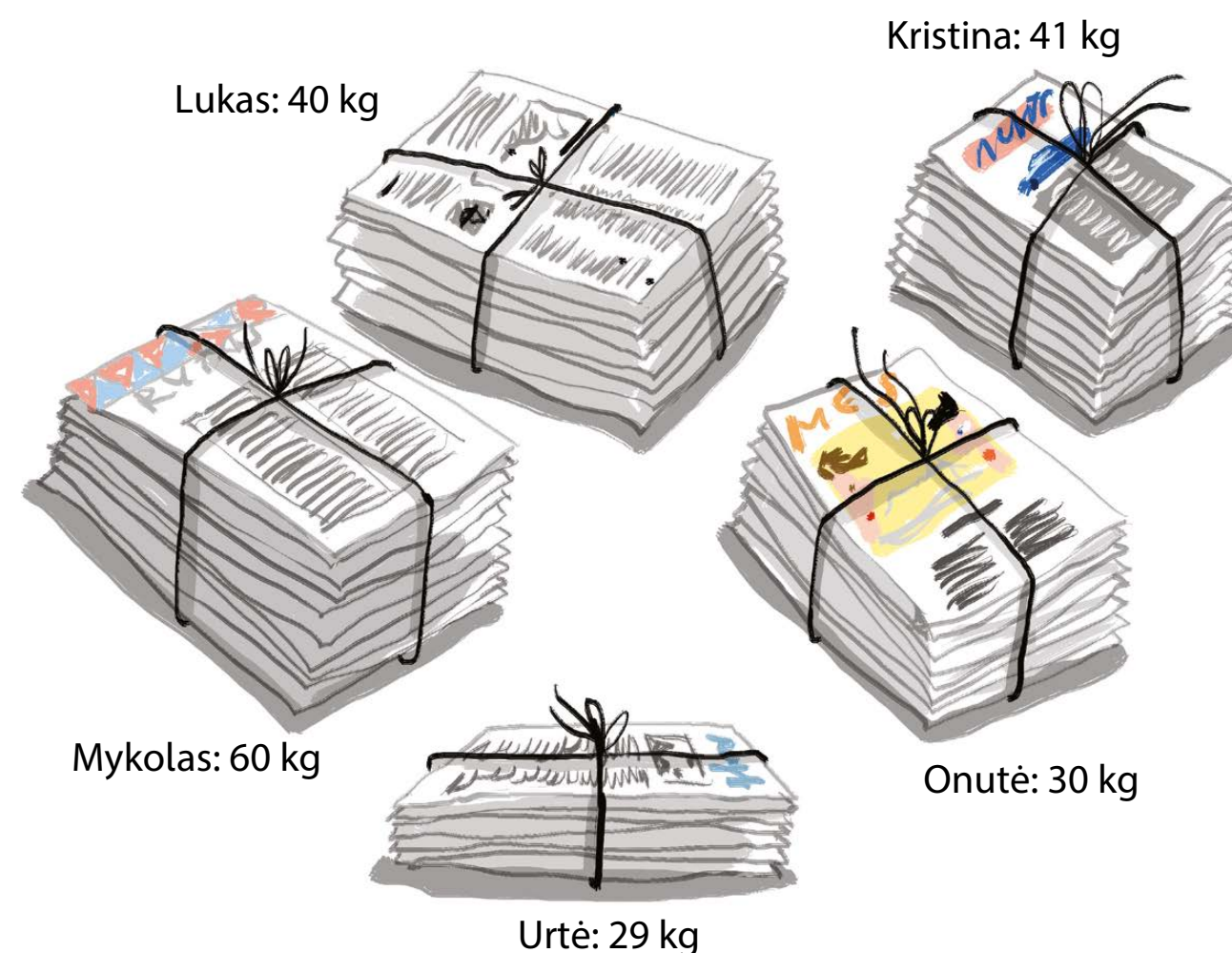
Popierius gaminamas iš medžio!

- Ar yra kiekvienoje grupėje bent vienas daiktas, pagamintas iš vienos medžiagos?
- Kiek daugiau daiktų pagaminta iš medžio negu iš plastiko?
- Kiek daugiau daiktų pagaminta iš metalo negu iš stiklo?
- Kiek apytiksliai yra kiekvienos grupės daiktų?

3. Popierius gaminamas ir iš popieriaus atliekų. Kad išsaugotume medžius, Mykolas pasiūlė rinkti panaudotą popierių ir atiduoti jį perdirbti. Iš 100 kg popieriaus atliekų galima pagaminti 75 kg popieriaus arba apie du tūkstančius sąsiuvinių.

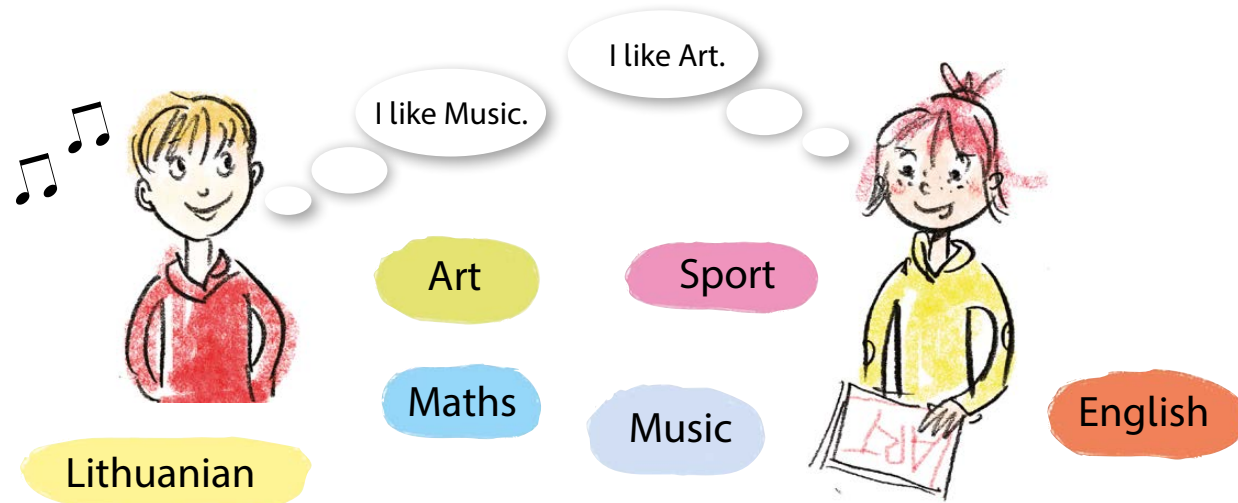
- Kiek sąsiuvinių galima pagaminti iš viso surinkto popieriaus?

Internete surinkite „Papjė mašė technika“ ir sužinokite, kaip iš senų laikraščių pasigaminti kaukių Užgavėnėms. Surenkite kaukių parodą.

Lesson Twenty Eight: School

  1. Speak. What subjects do you like at school?

  2. Look and listen. What do they like?

  3. Speak. What do you do after school?

Išmokome

Pasakyti, kokius dalykus mokomės mokykloje:
Maths, Art, Sport, English, Lithuanian, Music.

Pasakyti, ką veikiame po pamokų:
I often / sometimes / usually play tennis after school.